

Orta Doğu ve Körfez Bölgesi Aylık Bülteni

Ekim 2021

İçindekiler

Genel Görünüm	3
Orta Doğu ve Körfez Bölgesinden Haberler	4
İran ve IAEA, Nükleer İzleme Konusunda Yeni Bir Anlaşmazlığa Düştü.....	4
1 Milyar Dolarlık Taahhüdün Ardından, Gazze'nin Yeniden İnşası Ekim Ayında Başlayacak.....	4
Abu Dabi Varlık Fonları, Türkiye'ye Milyarlarca Dolarlık Yatırım Yapmayı Düşünüyor	5
İran, COVID-19 Aşılama Sürecinin Hızlanmasıyla Birlikte Normalleşme Sürecine Girmeye Hazırlanıyor.....	5
Suudi Arabistan'ın Varlık Fonu "Yakında" Yeşil Borç Vermeyi Planlıyor.....	6
Lübnan: Yeni Hükümet Parlamentodan Güven Oyu Aldı.....	6
Lübnan: Hizbullah, İkinci İran Yakıt Tankerinin Ülkeye Geldiğini Söyledi	7
Suudi Arabistan Kralı Selman, BM Konuşmasında İran ile Doğrudan Görüşme Umudunu Dile Getirdi.....	7
Lübnan Yakıt Krizi: Sübvansiyonlar Kaldırıldığı için Yakıt Fiyatları Yeniden Yükseliyor.....	8
Türkiye, BAE ve Mısır İle İlişkileri Onarmak için Yapılan Görüşmelerde 'Olumlu' Bir İvme Görüyor	8
Ürdün'ün Devlet Havayolu Şirketi, On Yıl İçinde İlk Kez Suriye'ye Uçuşlara Tekrar Başlıyor	9
Iraklılar Artan Sosyal ve Siyasi Çatlakların Damgasını Vuracağı Oy Pusulasında Oy Kullanacak.....	9
Bakan Muş Barzani ile Görüştü	10
Suudi Arabistan, Kıyı Bölgelerini Turizm Merkezine Dönüştürmek için 13 Milyar Dolarlık Bir Proje Başlattı..	10
BAE, Finans ve Çevre Dahil Olmak Üzere Kabine Değişikliklerini Duyurdu	11
Dubai'nin Petrol Dışı Dış Ticareti 2021'in İlk Yarısında %31 Arttı.....	11
Yemen'in Marib Kenti Yakınlarındaki Husiler, Yemen Gaz ve Petrol Sahalarına Odaklandılar.....	12
Yeni Ticaret Kurallarının Ardından Suudi Arabistan'ın BAE'den İthalatı Temmuz'da %33 Düştü	12
Irak, Eğitim Kurumu Eksikliğini Gidermek için 7 Bin Okul İnşa Edecek	13
Bölge Etkinlikleri ve Fuarları.....	14
International Apparel & Textile Fair	14
Iran Investment Opportunities.....	14
Hospitality Qatar (HQ).....	14
Adipec	14
Downtown Design Dubai.....	15
Dünya Bankası'nın Bölgedeki Altyapı ve Kalkınma Projeleri	16
Irak	16
Yemen.....	17
Ürdün.....	18
İran	18
Lübnan.....	19
Filistin.....	19

Genel Görünüm

Aylık bültenlerimizin bu sayısında, Fitch Solutions raporlarına odaklanılarak Ortadoğu ve Körfez ülkelerine dair yapılan makroekonomik değerlendirmeler ele alınacaktır.

Fitch Bölgesel Görünüm Raporu¹, Kuveyt ekonomisinin 2020 yılında pandeminin de etkisiyle %10.5 oranında küçüldüğünü ve 2021 yılında %2.7, 2022 yılında ise %3.4 oranında büyüme oranına ulaşacağını öngörüyor. Kuveyt ekonomisinin pandemi öncesi dönemdeki ekonomik performansına dönmemesinin 2024 yılına kadar süreceği de ayrıca belirtiliyor.

4 Ağustos 2020'de yaşanan Beyrut Liman Patlamasının ardından derin bir ekonomik ve siyasi krizin içine giren Lübnan'da Başbakan Necib Mikati'nin 24 bakanlı yeni hükümetini kurmak için parlamentodan güven oyu almasıyla beraber Lübnan'a dair iyimser beklentiler oluşmaya başladı. Mikati Başbakanlığındaki yeni hükümetle beraber siyasi kriz büyük oranda çözülmüş gibi görünse de ülkenin içinde bulunduğu ekonomik krizin devam edeceği öngörülüyor. Krizden çıkış için öncelikle ülkeye dış kaynak girişinin olması ve IMF Kurtarma Paketlerinin devreye sokulması gerektiği söylenirken bunlar için gereken yapısal reformların hayata geçirilmesinin ve siyasi istikrarın sağlanmasının önkoşullar olduğu belirtiliyor.

BAE için 2021 büyüme öngörüsünü revize eden Fitch raporu², büyüme tahminini %4.1'den %3.7'ye düşürdü. Bu düşüşteki en önemli etkenin ise Delta Varyantı nedeniyle yaşanan yayılım endişesi olduğu belirtiliyor. Diğer yandan; yüksek hidrokarbon çıktısı, artaran turizm aktiviteleri ve iç talebin de katkısıyla 2022 yılı için %4.1 büyüme oranı öngörülüyor. Ek olarak, Dubai EXPO'nun yapılması, pandemi kısıtlamalarının gevşetilmesi ve sabit yatırımların desteklenmesi dolayısıyla iş insanlarının ülkeye dair iyimser tutumlarında artış gözlemlendiği belirtiliyor.

Körfez ülkelerinden Katar'ın 2021 yılında %3.8 büyüme oranına ulaşacağı öngörülüyor ve bu büyümede güçlü doğalgaz talebi ve Dünya Kupası'nın önemli rol oynayacağı belirtiliyor. Ek olarak, devlete ait Qatar Petroleum (QP) şirketinin 2021-2025 yılları arasında ülkenin varolan petrol ve doğalgaz varlıklarını genişletmek için 82.5 milyar USD'lik yatırım harcaması yapması planlanıyor.

Aylık Petrol fiyatları tahmini yapan Fitch Solutions³, bu ayki fiyat tahminlerini aşağı yönlü revize etti. Petrolün varil fiyatını 2021 yılı için 70 USD/bbl olarak öngören rapor, 2022 yılı için 67 USD/bbl olarak fiyat tahmininde bulundu.

Son olarak bölge ülkelerinin ekonomik ve politik risk endekslerine baktığımızda; BAE ve Katar kısa vadede en düşük siyasi riske sahip ülkeler olurken Yemen ve Irak en yüksek risk grubunda yer alıyor. Öte yandan, Suudi Arabistan ve Kuveyt en düşük ekonomik risk grubunda üst sıralarda yer alıyorlar. Yemen en yüksek ekonomik risk endeksine sahip ülke konumunda ve ABD ambargosu ve Nükleer Müzakerelerden henüz bir sonuç alınamaması sebebiyle onu İran takip ediyor.

¹ https://app.fitchconnect.com/search/research/article/BMI_7B2AE4CE-474F-4EEA-B113-1BD7BEE12241

² https://app.fitchconnect.com/search/research/article/BMI_7B2AE4CE-474F-4EEA-B113-1BD7BEE12241

³ https://app.fitchconnect.com/search/research/article/BMI_50BCC39E-90D3-41F2-BCC2-1B487DDA124D

Orta Doğu ve Körfez Bölgesinden Haberler

İran ve IAEA, Nükleer İzleme Konusunda Yeni Bir Anlaşmazlığa Düştü

İran ve nükleer gözlemciler, 2015 nükleer anlaşmasını restore etme çabalarının bir parçası olan bu ayın başlarında varılan bir mutabakatın içeriği konusunda anlaşmazlığa düştüler.

İran, 2019'da varılan anlaşmanın bir parçası olan nükleer tesislerinin uluslararası denetimlerini kısıtlamaya karar verdi. Ancak daha sonra Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'ndan (IAEA) müfettişlere sınırlı erişim sağladı.

Viyana müzakerelerinin 6. etabı 20 Temmuz'da sona ermişti. İran'ın yeni cumhurbaşkanı Ebrahim Raisi yönetimi, müzakere kayıtlarını gözden geçirdiğini ve "çok yakında" müzakere masasına geri döneceğini söyledi.

Raisi Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmada, anlaşmayı eski haline getirmek için yapılacak herhangi bir görüşmenin öncesinde, eski ABD Başkanı Donald Trump tarafından uygulanan Amerikan yaptırımlarının kaldırılması gerektiğini söyledi.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

1 Milyar Dolarlık Taahhüdün Ardından, Gazze'nin Yeniden İnşası Ekim Ayında Başlayacak

Yeniden inşa sürecinin ilk aşaması, İsrail'in saldırısından dört ay sonra Gazze Şeridi'nde başlayacak. Yeniden yapılanma planı; Gazze Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Katar Gazze'yi Yeniden İnşa Komitesi ve diğer uluslararası partiler tarafından belirlendi.

Katar, son İsrail saldırısında yıkılan yerleşim birimlerini yeniden inşa etmek için 500 milyon ABD Doları taahhüt ederken; Mısır, altyapı ve yıkılan cadde ve sokakların yeniden imarı için 500 milyon USD hibe göndermişti.

Yeniden yapılanma anlaşması üç aşamadan oluşuyor. Bunlardan ilki, kısmen hasar görmüş 800'ü de dahil olmak üzere yıkılan 1.000 konutu yeniden inşa edecek olan ve Katar Komitesi tarafından onaylanan yeniden inşa aşaması.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

Abu Dabi Varlık Fonları, Türkiye'ye Milyarlarca Dolarlık Yatırım Yapmayı Düşünüyor

Konuya yakın kaynaklara göre, Abu Dabi'deki varlık fonları, Türkiye'de milyarlarca dolarlık yatırım yapmak için hedefler belirliyorlar.

Kaynaklar, Birleşik Arap Emirlikleri'nin petrol zengini başkenti ile Türkiye'deki şirketler arasındaki görüşmelerin aylardır devam ettiğini söyledi. İlgi, Ağustos ayında Abu Dabi Veliht Prensi Şeyh Muhammed Bin Zayed Al Nahyan ile Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan arasında, ilişkilerin düzeleceğine dair artan işaretlerin ortasında, çığır açan bir telefon görüşmesinden önce başladı.

Son haftalarda Türk yatırımlarını izleyen fonlar arasında, tahmini varlıkları 686 milyar dolar olarak tahmin edilen ve Emirlik'in en büyük servet fonu olan Abu Dabi Yatırım Otoritesi (ADIA) ve en yeni kurulan fonu Abu Dabi Gelişim Holding Şirketi (ADQ) yer alıyor.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

İran, COVID-19 Aşılama Sürecinin Hızlanmasıyla Birlikte Normalleşme Sürecine Girmeye Hazırlanıyor

İran genelinde koronavirüs vakaları düşüyor, ancak ülke pandemiyi kontrol etmekten çok uzak.

İran'ın COVID-19 aşılama kampanyası, yavaş aşı ithalatı konusunda aylarca süren kamuoyu öfkesinden sonra önemli bir hız kazandı ve Orta Doğu'nun salgından en kötü etkilenen ülkesinde normal yaşama kısmi geri dönüş umutlarını artırdı.

İran Dışişleri Bakanlığı yaptığı açıklamada, önümüzdeki ay boyunca 60 milyon doz daha aşı ithal edilmesinin planlandığını söyledi. Şimdiye kadar ithal edilen dozların büyük çoğunluğunu Çin'in Sinopharm aşılı oluştururken, bunu birkaç ülkeden ve küresel COVAX girişimi aracılığıyla temin edilen AstraZeneca aşısı izledi.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

Suudi Arabistan'ın Varlık Fonu "Yakında" Yeşil Borç Vermeyi Planlıyor

Krallığın Kamu Yatırım Fonu, Suudi Arabistan ekonomisini ham petrol satışlarına olan bağımlılıktan uzaklaştırarak ülke ekonomisini sektörel çeşitlendirmeye yönelik stratejisi çerçevesinde fosil yakıtlardan yenilenebilir enerjiye ve 'yeşil sektörlere' geçiş yapan işletmelere daha fazla yatırım yapıyor.

Suudi Arabistan'ın 430 milyar dolarlık Varlık Fonu, yatırımlarında çevre, sosyal ve yönetim ilkelerinin oynadığı rolü artırmaya çalıştığı için ilk yeşil borç ihracını duyurmayı planlıyor.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

Lübnan: Yeni Hükümet Parlamentodan Güven Oyu Aldı

Lübnan'ın yeni hükümeti, Uluslararası Para Fonu (IMF) kurtarma müzakerelerine hızla devam etme ve ülkeyi kötüleşen ekonomik krizden kurtarmak için bir dizi reformu hayata geçirme sözü verdikten sonra parlamentodan güvenoyu aldı.

85 milletvekili, Başbakan Najib Mikati'nin hükümetine güvenoyu verirken, 15 milletvekili aleyhte oy kullandı.

Mikati, "Hükümetimiz bu derin karanlıkta bir mum yakmak ve bu sevgili ülke için en içten çabalarımızı birleştirebileceğimize dair bir umut ve kararlılık meşalesi yakmak için ortaya çıktı." diye açıklama yaptı.

Mikati, 24 bakanlı hükümetinin bir dizi ekonomik ve yapısal reformu yürürlüğe koyacağına söz verdi ve kronik elektrik kesintileriyle mücadele etme, gıda, yakıt ve ilaç kıtlıklarını giderme, yaygın yolsuzlukla mücadele etme ve savurgan hükümet harcamalarını sona erdirmeye sözünü verdi.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

Lübnan: Hizbullah, İkinci İran Yakıt Tankerinin Ülkeye Geldiğini Söyledi

Hizbullah, Lübnan'a ikinci bir İran yakıt sevkiyatının geldiğini duyurdu.

İran'dan gelen yakıt transferi, Suriye'nin Baniyas limanı üzerinden Lübnan'a gemi ile geldi.

Hizbullah, İran'dan gelen yakıtın ülkenin uzun süredir devam eden enerji krizini hafifletmeye yardımcı olabileceğini söyledi.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

Suudi Arabistan Kralı Selman, BM Konuşmasında İran ile Doğrudan Görüşme Umudunu Dile Getirdi

Suudi Arabistan Kralı Salman, Krallığın İran ile doğrudan görüşmelerinin güven inşasına yol açacağını umduğunu ifade etti. İki sert bölgesel rakip, birkaç yıldır artan gerilimlerin ardından diyaloga geçme yolunda küçük adımlar atıyorlar.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na gönderdiği önceden kaydedilmiş bir mesajda Kral Salman, İran'ın nükleer silah elde etmesini önleme çabalarını desteklediğini ve İran'ın bölgedeki vekalet savaşçılarının istikrarı bozan girişimleriyle ilgili endişelerini dile getirdi.

Kral Salman, "İran'ın nükleer silahlara sahip olmasını engellemeye yönelik uluslararası çabaları desteklediklerini ve İran'ın taahhütlerine aykırı adımlarından ve İran'ın nükleer programının barışçıl olduğuna dair günlük açıklamalarından çok endişe duyuyoruz" şeklinde açıklama yaptı.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

Lübnan Yakıt Krizi: Sübvansiyonlar Kaldırıldığı için Yakıt Fiyatları Yeniden Yükseliyor

Orta ölçekli bir araç için tam dolu depo artık çoğu Lübnanlı için aylık asgari ücrete yakın.

Lübnan, nakit sıkıntısı çeken merkez bankasının artık yakıt ithalatını finanse edemediği için son aylarda akaryakıt fiyatlarını kademeli olarak artırdı. Lübnan para biriminin iki yıldan kısa bir sürede değerinin yüzde 90'ını kaybetmesi, nüfusun çoğunu yoksulluğa itti.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

Türkiye, BAE ve Mısır ile İlişkileri Onarmak için Yapılan Görüşmelerde 'Olumlu' Bir İvme Görüyor

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu yaptığı açıklamada, bölgesel rakipleri Birleşik Arap Emirlikleri ve Mısır ile yıllardır süren bir çatlağı sona erdirmek için yapılan görüşmelerde olumlu bir ivme olduğunu söyledi.

Türkiye son haftalarda hem BAE hem de Mısır ile bir dizi diplomatik temasta bulundu ve Kahire'den bir heyet Salı günü Ankara'ya geldi ve Mısırlı ve Türk yetkililer ikinci diyalog turuna katıldılar.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

Ürdün'ün Devlet Havayolu Şirketi, On Yıl İçinde İlk Kez Suriye'ye Uçuşlara Tekrar Başlıyor

Hükümet yetkilileri, Ürdün'ün devlet havayolu şirketi Royal Jordanian'ın (RJAL.AM), çatışmalardan zarar gören Suriye ile kapsamlı ticari bağları yeniden kurmanın son aşaması olarak, yaklaşık on yıl içinde ilk kez Şam'a doğrudan uçuşlara yakında yeniden başlayacağını söyledi.

Uçuşları yeniden başlatma kararı; ikili ticaret, yatırım ve ulaşım bağlarını ilerletmek için Salı günü Amman'da sona eren iki günlük bakanlar toplantısında alınan kararın bir parçasıydı.

Ürdün, pandemi ile ilgili kısıtlamalar getirmesinin ardından Suriye ile olan ana sınır kapısını yeniden tamamen açacak. Suriye'deki çatışmanın başlamasından önce, Nasib-Jaber geçişi günde yüzlerce kamyonun geçiş yoluyla ve Avrupa ile Türkiye ve Körfez arasında milyarlarca dolarlık mal taşıyordu.

Krallık, sınır ötesi ticaretin ve yenilenen ulaşım bağlantılarının, geçen yıl pandeminin ortasında yaşanan ekonomik daralmadan zarar gören ve borç yükü altında olan ekonomisini canlandırmasına yardımcı olacağını umuyor.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

Iraklılar Artan Sosyal ve Siyasi Çatlakların Damgasını Vuracağı Oy Pusulasında Oy Kullanacak

Önümüzdeki ay Irak'ta gerçekleşecek olan seçimler, 2019'da hükümete karşı başlayan kitlesel protestolara yanıt olarak erken yapılacak, ancak güçlü silahlı grupların hâlâ hakim olduğu bir ülkede oylamanın sorunları değiştireceğine dair ciddi şüpheler var.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

Bakan Muş Barzani ile Görüştü

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, Irak'ın başkenti Bağdat'taki temaslarının ardından Erbil'de, Irak Kürt Bölgesel Yönetimi (IKBY) Başbakanı Mesrur Barzani ile bir araya geldi. Ticaret Bakanı Muş, Erbil temasları kapsamında IKBY Başkanı Neçirvan Barzani ile de görüşmüştü. İki günlük ziyaret için Irak'a gelen Muş, önceki gün başkent Bağdat'ta Irak Ulaştırma Bakanı Nasır el-Şibli ile bir araya gelmişti. Bakan Muş, Bağdat'taki temaslarının ardından geldiği Erbil'de, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) koordinasyonunda düzenlenen toplantıda Türk şirketlerinin temsilcileriyle bir araya geldi. Toplantıda söz alan iş insanları, iki ülke arasındaki ticari ve ekonomik bağların daha da güçlendirilmesi ve Türk firmalarının Irak'ta yaşadığı sorunların çözümü konusunda değerlendirmelerde bulundu. Muş, 18 Ağustos'ta da Bağdat'a bir ziyaret gerçekleştirmiş, Irak Cumhurbaşkanı Berhem Salih, Irak Başbakanı Mustafa el-Kazımi ve mevkidaşı Ala el-Cuburi ile görüşmüştü.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

Suudi Arabistan, Kıyı Bölgelerini Turizm Merkezine Dönüştürmek için 13 Milyar Dolarlık Bir Proje Başlattı

Suudi Arabistan'ın veliyaht prensi Muhammed bin Selman, Kızıldeniz kıyısındaki Aseer bölgesini 2030 yılına kadar 10 milyon ziyaretçi çekecek bir turizm merkezine dönüştürmek için 50 milyar Riyal'lik (13 milyar dolar) projeyi başlattı.

Devlet haber ajansı SPA, amacın dağlık bölgedeki turistik yerleri geliştirmek ve sağlık ve ulaşım dahil olmak üzere hizmet ve altyapıyı iyileştirmek olduğunu söyledi.

Şubat ayında, Suudi Arabistan Kamu Yatırım Fonu, 2030 yılına kadar Aseer'de 2.700 otel odası, 1.300 konut ve 30 ticari ve eğlence mekanı inşa etmek için 3 milyar dolar yatırım yapacak bir girişim başlatmıştı.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

BAE, Finans ve Çevre Dahil Olmak Üzere Kabine Değişikliklerini Duyurdu

Birleşik Arap Emirlikleri Başbakanı ve Dubai hükümdarı Şeyh Muhammed bin Rashid Al Maktoum yeni maliye ve çevre bakanları da dahil olmak üzere bakanlık değişikliklerini duyurdu.

Şeyh Muhammed'in oğlu ve Dubai'nin şu anki yönetici yardımcısı olan Şeyh Maktum bin Muhammed bin Raşid El Maktum, başbakan yardımcısı ve maliye bakanı olarak atandı.

Muhammed bin Hadi Al Husseini, Emirlik'in maliye bakanı olarak uzun süredir hizmet veren Obaid Humaid Al Tayer'in yerini alırken, Maryam Al Muhairi iklim değişikliği ve çevre bakanı oldu. Suhail Mohamed Al Mazrouei enerji bakanı olmaya devam ediyor, ancak her iki bakanlığın birleşmesini yansıtan altyapı bakanı rolünü de üstleniyor.

Şeyh Muhammed, değişikliği Emirlik'teki "dönüşüm projeleri" yoluyla değişimi hızlandırmayı amaçlayan yeni bir hükümet stratejisinin parçası olarak duyurdu.

BAE kısa süre önce, ülkenin rekabet gücünü artırmak ve önümüzdeki dokuz yıl içinde 550 milyar dirhem (150 milyar dolar) doğrudan yabancı yatırım çekmek için 50 yeni ekonomik girişim başlatmayı planladığını duyurdu.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

Dubai'nin Petrol Dışı Dış Ticareti 2021'in İlk Yarısında %31 Arttı

Emirlik'in medya ofisi yaptığı açıklamada, Dubai'nin petrol dışı dış ticaretinin 2021'in ilk yarısında yıllık %31 artarak 722.3 milyar Dirheme (196.66 milyar dolar) ulaştığını söyledi.

İhracat %45 artarak 109.8 milyar Dirheme, ithalat ise %29.3 artarak 414 milyar Dirheme ulaştı. Ortadoğu'nun ticaret merkezi olan Dubai'den yeniden ihracat, yılın ilk altı ayında %28.3 artarak 198.6 milyar Dirheme yükseldi.

Birleşik Devletler ile ticaret %1 artarak 32 milyar Dirheme yükselirken, Dubai'nin en büyük Arap ticaret ortağı olan Suudi Arabistan ile ticaret %26 artarak 30,5 milyar Dirheme ulaştı.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

Yemen'in Marib Kenti Yakınlarındaki Husiler, Yemen Gaz ve Petrol Sahalarına Odaklandılar

Husi grubu ve Yemen askeri kaynakları yaptığı açıklamada, Husi askeri güçlerinin Suudi destekli hükümet tarafından kontrol edilen merkezi Yemen şehri Marib'e yönelik baskılarını yoğunlaştırdığını ve güneydeki savaşları hızlandığını söyledi.

Yemen hükümetinden bir askeri kaynak, Husi güçlerinin Marib şehrinin yaklaşık 18 km batısında olduğunu, ancak asıl çatışmanın birkaç petrol sahasına ve ülkenin tek sıvılaştırılmış doğal gaz terminaline sahip olan güneydeki Shabwa bölgesinde olduğunu söyledi.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

Yeni Ticaret Kurallarının Ardından Suudi Arabistan'ın BAE'den İthalatı Temmuz'da %33 Düştü

Suudi Arabistan'ın Temmuz ayında Birleşik Arap Emirlikleri'nden (BAE) yaptığı ithalatın değeri, Krallığın Temmuz ayında diğer Körfez ülkelerinden yapılan ithalatlara yeni kurallar getirmesinin ardından Çarşamba günü yayınlanan resmi verilere göre, aylık bazda %33 düştü.

Genel İstatistik Otoritesinden alınan verilere göre, komşu BAE'den ithalat Haziran ayındaki 4,6 milyar Riyalden Temmuz ayında 3,1 milyar Riyale (827 milyon \$) düştü. Yıllık bazda, BAE ithalatı yaklaşık %6 azaldı.

Temmuz ayında Suudi Arabistan, diğer Körfez İşbirliği Konseyi (GCC) ülkelerinden yapılan ithalatlara ilgili kurallarını, serbest bölgelerde yapılan malları veya tercihli tarife imtiyazlarından İsrail girdisini kullanan ürünleri hariç tutmak için değiştirdi. Bu, BAE'nin bölgenin ticaret ve işletme statüsüne meydan okuma hareketi olarak görülüyor.

Yakın müttefik olmalarına rağmen, Suudi Arabistan ve BAE, yatırımcıları ve işletmeleri çekmek için rekabet halindedir.

Suudi Arabistan'ın yeni ticaret kuralları, yerel halkın %25'inden daha az bir işgücüne sahip şirketler tarafından yapılan malları KİK tarife anlaşmasının kapsamı dışında bırakıyor. Bu durum, BAE gibi nüfusunun çoğunluğu yabancılardan oluşan bir ülke için bir önemli bir sorun teşkil ediyor.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

Irak, Eğitim Kurumu Eksikliğini Gidermek için 7 Bin Okul İnşa Edecek

Irak hükümeti, ülkedeki eğitim kurumu açığını kapatmak için 7 bin okul inşa etmeyi planladığını duyurdu.

Hükümet tarafından yapılan resmi açıklamada, projenin ilk etabında bin okul binasının inşasının yer aldığı belirtildi.

Irak Başbakanı Kazımi, okulların modern tasarımlara göre inşa edilmesi gerektiğinin altını çizerek, projenin ne zaman başlayacağına dair daha fazla ayrıntı verilmediğini söyledi.

Irak, yıllarca süren savaşlar, çatışmalar ve eğitim kurumlarına ciddi şekilde zarar veren yolsuzluklar nedeniyle okul sıkıntısı çekiyor.

UNICEF'e göre, okul kıtlığı nedeniyle okula gitmeyen yaklaşık 3,2 milyon Iraklı çocuk var.

[Haberin tamamına ulaşmak için](#)

Bölge Etkinlikleri ve Fuarları

International Apparel & Textile Fair Uluslararası Giyim ve Tekstil Fuarı

Sektör: Tekstil ve Giyim Makineleri, Moda ve Giyim, Tekstil, Ev Tekstil Ürünleri, Kumaşlar

Tarih: 28.10.2021 – 30.10.2021

Yer: Dubai World Trade Center, Dubai, BAE

Web: <http://www.internationalappareltextilefair.com/>

Iran Investment Opportunities İran “Investmentexpo” Sanal Konferansı

Sektör: Enerji, Turizm, Sanayi, Tarım, Bankacılık, Start-up

Tarih: 16.11.2021-17.11.2021

Yer: Tahran, İran

Web: www.investmentexpo.ir

Hospitality Qatar (HQ) Katar Uluslararası Turizm ve Otel-Restoran-Kafe Fuarı

Sektör: Otel ve İkram Ekipmanları, Mağaza Dizaynı

Tarih: 09.11.2021 – 11.11.2021

Yer: Doha Exhibition and Convention Center DECC, Doha, Katar

Web: <http://www.hospitalityqatar.qa/>

ADIPEC Abu Dhabi Uluslararası Petrol Fuarı ve Konferansı

Sektör: Enerji ve Güç

Tarih: 15.11.2021 – 18.11.2021

Yer: Abu Dabi, BAE

Web: <http://www.adipec.com/>

Downtown Design Dubai
Dubai Uluslararası Tasarım ve Ticaret Fuarı

Sektör: Tekstil, Ev Tekstili, Kumaş, Mobilya, İç Dekorasyon

Tarih: 08.11.2021 – 12.11.2021

Yer: Dubai, BAE

Web: <http://www.downtowndesign.com/>

Dünya Bankası'nın Bölgedeki Altyapı ve Kalkınma Projeleri

Irak

- 1- Irak Yol Bakım Mikroişletmeleri Hibe Projesi
Onay Tarihi: 5 Şubat 2021
Proje Statüsü: Aktif
Geliştirme Hedefi: Irak'ın geri kalmış bölgelerindeki kırsal kesim sakinlerine girişimcilik ve istihdam fırsatları sağlamak ve pazarlara ve kritik sosyal hizmetlere karayolu erişim düzeylerini iyileştirmek.
- 2- Basra Elektrik Dağıtım ve Geliştirme Projesi
Onay Tarihi: 2 Mayıs 2019
Kapanış Tarihi: 30 Haziran 2024
Proje Statüsü: Aktif
Geliştirme Hedefi: Seçilen proje alanlarında elektrik hizmetlerinin güvenilirliğini, operasyonel ve ticari verimliliğini artırmak.
- 3- Bağdat Su Temini ve Kanalizasyon İyileştirme Projesi
Onay Tarihi: 31 Ocak 2018
Proje Statüsü: Aktif
Geliştirme Hedefi: Bağdat'ta içme suyu temini ve atık su hizmetlerinin kalitesini iyileştirmek.
- 4- Irak'ta Firmaların Dayanıklılığını, Finansmana Erişimini ve Büyümelerini Destekleme
Onay Tarihi: 25 Haziran 2021
Proje Statüsü: Aktif
Geliştirme Hedefi: Likidite sağlamada, hedeflenen küçük ve büyüyen işletmeler için kapasite oluşturmada ve özel yatırımı harekete geçirmede seçilen finansal ve firma düzeyinde müdahalelerin etkinliğini test etmek.
- 5- Irak'ta Kamu Mali Yönetimi Gözetim ve Hesap Verebilirlik Kurumlarının Güçlendirilmesi
Onay Tarihi: 30 Ekim 2020
Kapanış Tarihi: 31 Ağustos 2022
Proje Statüsü: Aktif
Geliştirme Hedefi: Federal ve bölgesel düzeylerde mali hesap verebilirlik ve gözetim kurumlarını ve mekanizmalarını güçlendirmek.

6- Irak COVID-19 Aşı Projesi

Onay Tarihi: 24 Eylül 2021

Proje Statüsü: Aktif

Geliştirme Hedefi: COVID-19 aşılarının satın alınması ve dağıtılmasında Irak Hükümetini desteklemek.

7- Irak Hane halkı Sosyoekonomik Araştırması III

Onay Tarihi: 25 Ağustos 2021

Proje Statüsü: Aktif

Geliştirme Hedefi: Kanıta dayalı politika yapımını bilgilendirmek için yoksulluk tahminleri ve diğer önemli demografik ve sosyoekonomik göstergeleri üretmek için kaliteli veriler toplamak. Proje, Irak Hane halkı Sosyoekonomik Araştırması'nın üçüncü turunun hazırlanması ve uygulanmasında Merkezi İstatistik Kurumu ve Kuzey Irak Bölgesi İstatistik Ofisi'ne yardımcı olacak.

Yemen

1- Yemen Gıda Güvenliği Müdahale ve Dayanıklılık Projesi

Onay Tarihi: 11 Mayıs 2021

Proje Statüsü: Aktif

2- Yemen Acil İnsan Sermayesi Projesi

Onay Tarihi: 30 Haziran 2021

Kapanış Tarihi: 30 Haziran 2025

Proje Statüsü: Aktif

Geliştirme Hedefi: Proje alanındaki hedeflenen haneler için hem kısa hem de orta vadede gıda ve besleyici diyetlerin mevcudiyetini ve erişimini iyileştirmek ve Yemen'in güvenli gıdaya erişim kapasitesini artırmak.

3- Yemen COVID-19 Müdahale Projesi Ek Finansmanı

Onay Tarihi: 17 Haziran 2021

Proje Statüsü: Aktif

Geliştirme Hedefi: COVID-19 pandemisinin oluşturduğu tehdidi önlemek, tespit etmek ve yanıt vermek.

4- Entegre Kentsel Hizmetler Acil Durum Projesi II

Onay Tarihi: 7 Haziran 2021

Proje Statüsü: Aktif

Geliştirme Hedefi: Yemen Cumhuriyeti içindeki seçilmiş şehirlerde kritik kentsel hizmetlere erişimi yeniden sağlamak ve şoklara karşı direnci güçlendirmek.

Ürdün

1- Ürdün Acil Nakit Transferi COVID-19 Müdahalesi Ek Finansman

Onay Tarihi: 24 Haziran 2021

Proje Statüsü: Aktif

Geliştirme Hedefi: Ürdün'deki COVID-19 pandemisinden etkilenen yoksul ve savunmasız hanelere ve işçilere nakit destek sağlamak.

2- Ürdün COVID-19 Acil Müdahale Ek Finansmanı

Onay Tarihi: 16 Haziran 2021

Proje Statüsü: Aktif

Geliştirme Hedefi: COVID-19'un oluşturduğu tehdidi önlemek, tespit etmek ve yanıt vermek ve halk sağlığına hazırlık için ulusal sağlık sistemini güçlendirmek.

3- Ürdün Kapsayıcı, Şeffaf ve İklim Duyarlı Yatırımlar Programı

Onay Tarihi: 10 Haziran 2021

Kapanış Tarihi: 30 Haziran 2026

Proje Statüsü: Aktif

Geliştirme Hedefi: İklim duyarlı yatırımları ve büyümeyi teşvik etmek için hesap verebilirliği geliştirmek.

İran

1- İran COVID-19 Acil Müdahale Projesi

Onay Tarihi: 26 Mayıs 2020

Kapanış Tarihi: 30 Eylül 2021

Proje Statüsü: Aktif

Geliştirme Hedefi: COVID-19 müdahalesi için seçilmiş temel, hayat kurtaran tıbbi ekipmanın kullanılabilirliğini iyileştirmek.

Lübnan

1- Lübnan Acil Kriz ve COVID-19 Müdahale Sosyal Güvenlik Ağı Projesi

Onay Tarihi: 12 Ocak 2021

Kapanış Tarihi: 29 Şubat 2024

Proje Statüsü: Aktif

Geliştirme Hedefi: Lübnan'daki ekonomik ve COVID-19 krizlerinden etkilenen aşırı yoksul ve savunmasız Lübnanlı nüfusa nakit transferleri ve sosyal hizmetlere erişim sağlamak.

2- Beyrut İşletmelerini Destekleme ve Geliştirme (B5) Fonu Oluşturma

Onay Tarihi: 28 Temmuz 2021

Proje Statüsü: Aktif

Geliştirme Hedefi: Hedeflenen mikro ve küçük işletmelerin (MSE) geri kazanılmasını desteklemek ve uygun mikrofinans kuruluşlarının (MFI) faaliyetlerini sürdürmek.

Filistin

1- Dijital Ekonominin Temellerini Oluşturma, Dayanıklılığı Güçlendirme

Onay Tarihi: 28 Mayıs 2021

Kapanış Tarihi: 30 Eylül 2022

Proje Statüsü: Aktif

Geliştirme Hedefi: Filistin ekonomisinin dijital temellerini desteklemek ve COVID-19 sonrası toparlanmayı güçlendirmek. Kamu alımları, sağlık, ücret kontrolü alanlarında yönetim ve şeffaflığı geliştirmek.

2- Dijital Batı Şeria ve Gazze Projesi

Onay Tarihi: 26 Mart 2021

Kapanış Tarihi: 30 Aralık 2026

Proje Statüsü: Aktif

Geliştirme Hedefi: Seçilmiş alanlarda yüksek hızlı geniş bant hizmetlerine erişimi artırmak. COVID-19 gibi şoklara karşı müdahale, iyileşme ve dayanıklılık için seçilen e-hizmetlerin geliştirilmesine olanak sağlamak.

3- İnovatif Özel Sektör Geliştirme Projesi Kapsamında COVID-19 Müdahalesi için Ek Finansman

Onay Tarihi: 31 Mart 2021

Proje Statüsü: Aktif

Geliştirme Hedefi: Batı Şeria ve Gazze'deki bireyler ve firmalar için ekonomik fırsatları geliştirmek.

Nail OLPAK
DEİK Başkanı

Caner ÇOLAK
Genel Sekreter

Barış ÇUVALCI
Genel Sekreter Yardımcısı

ORTA DOĞU VE KÖRFEZ İŞ KONSEYLERİ DİREKTÖRLÜĞÜ

Aziz TOPRAK
Bölge Direktörü (V.)
atoprak@deik.org.tr
+90 212 339 5029

Abdullah ESİN
Koordinatör Yardımcısı
aesin@deik.org.tr
+90 212 339 5021

odokorfezbolgesi@deik.org.tr

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU | FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

River Plaza, Büyükdere Caddesi, Bahar Sokak No: 13/9-10 Levent
34394 İSTANBUL **T** +90 (212) 339 5000 (pbx) **F** +90 (212) 270 30 92

[Twitter](#) [Instagram](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Facebook](#) deikiletisim

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr